No : **2020-74**

Tarih : 30 Haziran 2020

Konu : Aylık Özet Mali/Vergisel Düzenlemeler (Haziran)

Haziran ayı içinde gerçekleşen önemli mali konuları vergi, sosyal güvenlik ve diğer mevzuat değişikliklerini başlıklar altında özet olarak sizlerin dikkatinize sunmak isteriz.

Bu kapsamda güncel gelişmeleri konusunun birebir uzmanlarıyla beraber ayrı birer bülten olarak sizlerin bilgisine sunmaya gayret ediyoruz.

Bültenlerimizden faydalandığınızı ve keyif aldığınızı umuyor saygılar sunuyoruz.

Şimdi Haziran ayı gelişmelerine ana konu başlıkları itibariyle bakalım:

Vergi ve SGK

- **Yeni Torba Kanun**: Covid-19 dahil pek çok kolaylaştırıcı düzenlemeyi de içeren Torba Kanun (Esas No: 2/2945) Teklifi TBMM'de görüşülmüş ve 7247 sayılı Yasa olarak 26 Haziran 2020 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
    - Daha önce 7244 sayılı Kanun'un yasalaşması sırasında Meclis'te görüşülemeyen, bankacılık, faktöring, finansal kiralama, banka kartları, elektronik haberleşme hizmetlerinin sunumu ve sözleşme bağıtlanması sırasında ıslak imza şartını kaldıran uzaktan veya mesafeli sözleşme kolaylığına izin veren düzenlemeler ilgili Kanunlarda yerini almıştır. Böylece söz konusu sözleşme ve işlemler uzaktan veya mesafeli yöntemlerle yapılabilecektir.
    - Ayrıca, Yasa ile 2020'de olan depremlere yönelik afetzedelere yardım edilebilmesini öngören düzenlemeler, 3201 sayılı Kanun kapsamında aylık alan vatandaşların aylıkları kesilmeksizin part-time (yarı zamanlı) çalışabilmelerine imkân sağlanması, çek bedellerine ilişkin ödeme yapma zorunluluğu olan 3 aylık sürenin 1 yıla çıkarılması, KİT'lerde (kamu iktisadi teşebbüsleri) iç kontrol sisteminin kurulması vb. düzenlemeler yer almaktadır.
    - Anılan yasa yayımı tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

- GİB, 26.06.2020 tarihinde Yurt Dışında Bulunan Varlıkların Türkiye'ye Getirilmesi veya Yurt İçinde Bulunan Varlıkların İşletme Kayıtlarına Dahil Edilmesine İlişkin Bildirim ve Beyan Süresine ilişkin duyuru yayımlamıştır. Söz konusu duyuruya göre:
    - 7186 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Gelir Vergisi Kanununa eklenen Geçici 90. Madde hükmünün uygulanmasına ilişkin olarak çıkarılan 1 Seri No.lu Bazı Varlıkların Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Genel Tebliğ ve 1948 sayılı Cumhurbaşkanı Kararına göre yurt dışında bulunan varlıkların Türkiye'ye

getirilmesi ve/veya gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin yurt içinde bulunan ancak kanuni defter kayıtlarında yer almayan varlıklarının kanuni defter kayıtlarına alınması halinde getirilen imkanlardan yararlanılabilmesi için 30 Haziran 2020 tarihine kadar bildirim ve beyanda bulunulması gerekmektedir.

- Yurt dışında bulunan varlıklar (**para, altın, döviz, menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçları**) gerçek ve tüzel kişilerce, Bazı Varlıkların Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Genel Tebliğ (Seri No:1) ekindeki form (Ek-1) doldurularak bankalara veya aracı kurumlara 30.06.2020 tarihine kadar bildirilebilecektir.

- Yurt içinde bulunan varlıkların (para, altın, döviz, menkul kıymet, diğer sermaye piyasası araçları ve taşınmazlar) 30.06.2020 tarihine kadar gelir ya da kurumlar vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairesine beyanı, Bazı Varlıkların Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Genel Tebliğ (Seri No:1) ekindeki beyanname (Ek-3) ile yapılacaktır. Beyannamelerini elektronik ortamda vermek zorunda olan mükellefler, Ek-3'te yer alan beyannameyi elektronik ortamda vermek zorundadır. Ekler için tıklayınız.

- Sosyal Güvenlik Kurumu Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca Belirlenen Çeşitli İş Kollarına Ait Asgari İşçilik Oranlarını Gösterir Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ Resmi Gazetede yayımlanmıştır.
  - Buna göre 12/5/2010 tarihli ve 27579 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sosyal Güvenlik Kurumu asgari işçilik tespit komisyonunca belirlenen çeşitli işkollarına ait asgari işçilik oranlarını gösterir tebliğin ekinde yer alan liste tamamen değiştirilmiştir. Bu liste ile toplam 22 ana iş kolunda 858 alt başlıkta hangi iş için ne oranda bir asgari işçilik yapılmış olması gerektiği hususu belirlenmiştir.
  - Bu Tebliğ, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 85 inci maddesinde sayılan kurum, kuruluş ve bankalar tarafından ihale mevzuatına göre yaptırılan her türlü işler ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından yapılan özel nitelikteki inşaat işlerine uygulanacak asgari işçilik oranları ile ilgili işlemleri kapsamaktadır. Yönetmeliğe göre Asgari İşçilik Oranı İhale mevzuatına göre yaptırılan işlerde istihkak tutarı, özel nitelikteki inşaat işyerlerinde ise maliyet bedeli içerisindeki asgari işçilik miktarının yüzdesini ifade etmektedir.

- Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından 15 Haziran 2020 tarihli duyurusu ile mükelleflerin vergisel yükümlülükleri arasında yer alan işe başlama, değişiklik ve işi bırakma bildirimlerine ilişkin detaylı açıklamaların yer aldığı "**İşe Başlama/Bırakma ve Değişiklik Bildirimi**" broşürü kullanıma sunulmuş ve internet sayfasının "Yararlı Bilgiler" kısmında yer alan "İşe Başlayan Mükellefler İçin Temel Bilgiler Sunumu", "İşe Başlayan ve İşi Terk Eden Mükellefler İçin Temel Bilgiler Sunumu" olarak güncellenmiştir.

- Yayımlanan broşüre buradan ulaşabilirsiniz. Ayrıca broşürde cevaplarını bulabileceğiniz soruların bazıları aşağıdaki gibidir;
    - İşe Başlama Bildirimi Vermeye Mecbur Olanlar Kimlerdir?
    - Kurumlar Vergisi Mükelleflerinin İşe Başlama Bildirimi Nasıl Yapılır?
    - Bildirimler Üzerine Vergi Dairesince Yapılacak Yoklama Hangi Süre İçinde Sonuçlandırılır?
    - İşe Başlayan Mükellefler Kullanacakları Defterleri Ne Zaman Tasdik Ettirirler?
    - Mükelleflerin İşi Bırakması Neyi İfade Eder?
    - Ticaret Şirketlerinin Mükellefiyet Kayıtları Nasıl Sona Erdirilir?
    - Mükellefiyet Kaydı İdarece Hangi Hallerde Terkin (Silinir) Edilir?

- SGK, mücbir sebep kapsamında yer alan mükelleflerin sosyal güvenlik primlerinin ödenmesi konusunda Gelir İdaresi Başkanlığının uygulamasına paralel olarak bir Genelge çıkarmıştır.
    - 8 Haziran tarihinde duyurulan Genelgeye göre 65 yaş üstündeki işverenler 3 aylık primlerini **16 Haziran tarihine** kadar ödeyeceklerdir.
    - **Gelir İdaresi Başkanlığı'nın** 02.06.2020 tarihli duyurusu ile de mücbir sebep hali kapsamındaki 65 yaş ve üstünde olan bazı mükellefler tarafından sokağa çıkma kısıtlamasının kaldırılmasına bağlı olarak yerine getirilmesi gereken beyan ve ödeme yükümlülükleri yeniden belirlenmişti. Buna ilişkin ayrıntıları 2020-64 numaralı bültenimizden ulaşabilirsiniz.

- **MLI-Çok Taraflı Vergi Anlaşmalarının Uyumu:** Türkiye'nin de taraf olduğu Uluslararası Vergi Anlaşmalarının otomatik uyum mekanizmasını öngören çok taraflı uyum anlaşması (MLI-Multilateral Legal Instrument) yasalaşması için TBMM'ye yasa teklifi olarak sunulmuştur.
    - Teklif (2/2935 sayılı) ile; taraf ülkeler bakımından çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının özüne dokunmadan bu anlaşmalarda Hazine gelirlerinin azalmasına neden olmayacak değişikliklerin yapılmasını ve söz konusu anlaşmaların uluslararası standartlara uyumlu hâle getirilmesini amaçlayan Sözleşme'nin bildirim ve çekincelerle birlikte onaylanmasının uygun bulunması öngörülmektedir.

- **Gelir İdaresi Başkanlığı'nın** 01.06.2020 tarihli duyurusu ile **"İnteraktif Vergi Dairesi Broşürü"** yeni hizmet kanalları kapsamında güncellenerek yayınlanmıştır.
    - İnteraktif Vergi Dairesi nedir?
    - Sistemden kimler yararlanabilir?
    - Sistemi kullanmak için şifre nasıl alınabilir?

- Sistemin avantajları nelerdir?
- İnteraktif Vergi Dairesinde hangi vergi işlemleri yapılabilir?
- İnteraktif Vergi Dairesinde hangi beyanname işlemleri yapılabilir?
- İnteraktif Vergi Dairesinde şifresiz ödeme işlemleri nelerdir?
- İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden yapılabilecek şifresiz işlemler nelerdir? gibi soruların yanıtlarını veren broşüre linkten ulaşabilirsiniz.

- **Gelir Vergisi Kanunu'nun** geçici 67nci maddesinin on yedinci fıkrasında yer alan yetki çerçevesinde değişiklik yapılmış olup, **serbest (döviz) fonlarının** portföy işletmeciliği kazançları üzerinden yapılacak **tevkifat oranı %15 olarak yeniden belirlenmiştir.**

  - İlgili değişikliğe dair 02.06.2020 tarihli ve 2604 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı 03.06.2020 tarihli Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

  - Anılan Karar, yayımı tarihinden yürürlüğe girmiş olup, serbest (döviz) fonlarının bu tarihten itibaren portföy işletmeciliğinden doğan kazançları üzerinden elde edilecek gelirlerinde belirlenmiş yeni oran üzerinden tevkifat yapılacaktır.

- **Gelir İdaresi Başkanlığı'nın** 02.06.2020 tarihli duyurusu ile mücbir sebep hali kapsamındaki 65 yaş ve üstünde olan bazı mükellefler tarafından sokağa çıkma kısıtlamasının kaldırılmasına bağlı olarak yerine getirilmesi gereken beyan ve ödeme yükümlülükleri yeniden belirtilmiştir;

  - 1 Haziran 2020 Tarihi İtibariyle Sokağa Çıkma Yasağı Kaldırılan Meslek Mensuplarının Kendilerine Ait Ertelenen Vergisel Yükümlülükleri;

    - 518 Sıra No.lu VUK Genel Tebliği'nin 5 ve 6'ncı maddesi kapsamında beyanname/bildirim verme ve ödeme süreleri **ertelenmiş olan** aşağıdaki yükümlülükleri **16.06.2020 Salı günü sonuna kadar** beyan edilip ödenmesi gerekmektedir;
      - 2020/Şubat dönemi muhtasar (muhtasar ve prim hizmet beyannamesi dâhil) ve KDV beyannamesi,
      - 2019 yılına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesi
      - 2020 yılı I. geçici vergi dönemine ait geçici vergi beyannamesi

    - 518 No.lu VUK Genel Tebliği'nin 4'üncü maddesi kapsamında ayrıca ödeme ve **beyan süresi belirlenmiş olan** aşağıdaki yükümlülükleri **27.07.2020 Pazartesi günü** sonuna kadar **beyan edilip**, mart, nisan ve haziran ayına ilişkin sırasıyla **27.10.2020 Salı, 27.11.2020 Cuma ve 28.12.2020 Pazartesi** gün sonuna kadar **ödemelerinin yapılması** gerekmektedir.

      - 2020/Mart, 2020/Nisan ve 2020/Mayıs dönemi muhtasar (muhtasar ve prim hizmet beyannameleri dâhil) ve KDV beyannameleri

- 1 Haziran 2020 Tarihi İtibariyle Sokağa Çıkma Yasağı Kaldırılan Meslek Mensuplarının **"Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi"** Uyarınca Beyanname Ve Bildirimlerini Verdikleri Mükelleflerinin Ertelenen Vergisel Yükümlülükleri;

  - Söz Konusu Genel Tebliğin 4'üncü Maddesi Kapsamında Bulunmayan Mükellefler İçin; **(Mücbir Sebep Halinde Olmaları Sebebiyle Ayrıca Ödeme ve Beyan Süresi Belirlenmemiş Olan Mükellefler)** aşağıdaki yükümlülükleri **16.06.2020 Salı günü sonuna kadar** beyan edilip ödenmesi gerekmektedir;

    - 2020/Şubat, 2020/Mart ile 2020/ Nisan dönemi KDV ve muhtasar beyannameleri (muhtasar ve prim hizmet beyannameleri dâhil) ile aynı dönemlere ilişkin Form Ba-Bs bildirimleri,
    - 2020 Yılı I. geçici vergi dönemine ait geçici vergi beyannameleri,
    - 2019 hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannameleri,

  - Söz Konusu Genel Tebliğin 4'üncü Maddesi Kapsamında Bulunan Mükellefler İçin; **(Mücbir Sebep Halinde Olmaları Sebebiyle Ayrıca Ödeme ve Beyan Süresi Belirlenmiş Olan Mükellefler)** aşağıdaki yükümlülükleri **27.07.2020 Pazartesi günü** sonuna kadar **beyan edilip**, mart, nisan ve haziran ayına ilişkin sırasıyla **27.10.2020 Salı, 27.11.2020 Cuma ve 28.12.2020 Pazartesi** gün sonuna kadar **ödemelerinin yapılması** gerekmektedir.

    - 2020/Mart, 2020/Nisan ve 2020/Mayıs dönemi muhtasar (muhtasar ve prim hizmet beyannameleri dâhil) ve KDV beyannameleri

Teşvik & Ar-Ge

- **Turquality, Marka, Ur-Ge, KTZ, tasarım ofisleri ve TTM'lere ilişkin Devlet Desteklerinde bazı yükümlülüklere ilişkin 6 aylık ilave süre verilmiştir.**

  - Ticaret Bakanlığı'nın 19.06.2020 tarihli yazısında "başta Covid-19 virüsünün etkin olduğu ülkeler olmak üzere tüm dünyada ticari ve ekonomik hayatın olumsuz etkilendiği, toplu katılımla gerçekleştirilen faaliyetler ile yurt içi ve yurt dışı seyahatlere getirilen kısıtlamalar ve tedarik zincirlerinde yaşanılan belirsizlikler nedeniyle yurt dışı faaliyetlerin yapılamadığı ve bu durumun işbirliği kuruluşları ile firmaları mağdur ettiği belirtilmiştir." denilerek;
    - 19.06.2020 tarihi itibariyle,
    - 2006/4 sayılı Tebliğ çerçevesinde destek kapsamında bulunan kuruluşların proje sürelerine,
    - 2006/4 sayılı Tebliğ çerçevesinde Marka ve Turquality destek programları kapsamında desteklenmekte olan şirketlerin destek sürelerine,

- 2008/2 sayılı Tebliğ çerçevesinde destek kapsamında bulunan tasarımcı şirket ve tasarım ofislerinin destek sürelerine,
- 2010/6 sayılı Tebliğ çerçevesinde destek kapsamında bulunan işbirliği kuruluşları ve şirketlerin destek sürelerine,
- 2010/6 sayılı Tebliğ çerçevesinde destek kapsamında bulunan TTM'lerin proje sürelerine,
- 2010/8 sayılı Tebliğ çerçevesinde destek kapsamında bulunan UR-GE projelerinin sürelerine,
- 2014/8 sayılı Tebliğ çerçevesinde destek kapsamında bulunan KTZ Yetkinlik Projeleri sürelerine,
- 6 aylık ilave süre verilmesi hususunun, 2010/8 sayılı Tebliğ'in 20. maddesinin 2. fıkrası, 2006/4 sayılı 40. maddesinin 1. fıkrası, 2008/2 sayılı Tebliğ'in 20. maddesinin 2. fıkrası, 2010/6 sayılı Tebliğ'in 23. maddesinin 1. fıkrası ve 2014/8 sayılı Karar'ın 9. maddesinin 2. fıkrası kapsamında uygun görüldüğü ifade edilmiştir.

- **"Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı Uygulama Esasları Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ"** 19 Haziran 2020 tarihli Resmi Gazete ile yayımlanmıştır. Tebliğe eklenen bazı maddeler aşağıdaki gibidir. Değişen ve yeni eklenen maddelere ilişkin bilahare bir bülten ile okurlarımıza sunulacaktır.

  - Başvurunun Ar-Ge kısmı için başvuru sahibi şirket, projenin Ar-Ge sürecinin bir kısmını yürütmek üzere bir veya daha fazla Ar-Ge yüklenicisi şirketle ortaklı Ar-Ge projesi sunabilir. Ar-Ge sürecinin tamamını başvuru sahibi firma dışındaki bir veya daha fazla Ar-Ge yüklenicisi gerçekleştirecekse, başvurunun Ar-Ge kısmı, Ar-Ge yüklenicisi firmalar tarafından ortaklı Ar-Ge projesi olarak hazırlanabilir. Böyle bir iş birliği yapılması durumunda başvuru esnasında, başvuru sahibiyle Ar-Ge yüklenicileri arasında imzalanmış Fikri ve Mülkiyet Hakları Paylaşımı Protokolünün de Program Portalına yüklenmesi zorunludur.

  - Bir veya daha fazla Ar-Ge yüklenicisiyle ortaklı Ar-Ge yapılması planlanan projeler için Komitenin Ar-Ge desteği tanımlaması durumunda, ilgili TÜBİTAK destek programı hükümleri çerçevesinde ortaklı Ar-Ge sürecine dahil olan yatırımcı firma ve/veya Ar-Ge yüklenicilerine destek sağlanır.

  - **Ar-Ge Yüklenicisi:** Proje kapsamında öngörülen Ar-Ge sürecinin bir kısmı veya tamamını ilgili TÜBİTAK destek programı kapsamında ortaklı Ar-Ge şeklinde yapmak üzere projeye dahil olan işletmeyi ifade eder.

- Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından 03.06.2020 tarih 31144 sayılı Resmi Gazete ile yayımlanan **"Yer Altı Kömür İşletmelerinde İşçi Maliyetlerine Uygulanacak Desteğe İlişkin Tebliğ"** ile işçi maliyetlerine uygulanacak desteğe ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir. Buna göre;

- İşletmecinin, yer altı kömür işletmelerinde meydana gelen maliyet artışlarının karşılanması amacıyla verilecek destekten yararlanabilmek için **11.09.2014** tarihi itibarıyla yer altındaki maden işlerinde faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşlarının yer altındaki maden işlerine ilişkin 4735 sayılı kanun kapsamında **devam eden sözleşmelere göre** ve 3213 sayılı kanun kapsamındaki **rödovans sözleşmesiyle çalışan olması gerekiyor**.

- Ayrıca işletmecinin özel hukuk gerçek veya tüzel kişisi olan ruhsat sahiplerinin sahalarında yer altı üretim veya hazırlık faaliyetlerinin kendilerince yapılıyor olması ve kamu kurum ve kuruluşlarının iştiraklerinin ruhsat sahibi olarak, **11.09.2014 tarihinden önce** sözleşmeye bağlanarak işlettirdikleri yer altı maden işletmelerinde çalışan rödovansçı olması gerekmektedir.

- **İhtisas Serbest Bölgelerinde Sağlanacak Destekler belirlenmiştir.**

  - 8 Haziran tarih ve 2535 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 444 ve 450.nci maddeleri ve 2976 sayılı Kanun gereğince söz konusu karar yürürlüğe konulmuştur.
  - Aşağıda yer alan bilgi kutusunda görülen tüm desteklere ilaveten Karar ile yeni destek ve teşvik unsurları tanımlanmıştır.

- Kararname ile ihtisas serbest bölgesinde faaliyet gösteren kullanıcıların bu alandaki faaliyetleri için istihdam ettikleri en fazla 10 (on) nitelikli personelin aylık brüt ücretleri, %50 oranında ve personel başına yıllık en fazla 15.000 ABD doları, bu alanlarda kiraladıkları arazi ve binalara ilişkin kira harcamaları, %50 oranında ve yıllık en fazla 75.000 ABD doları, desteklenir.

- Ayrıca Bölge işleticilerinin, Yatırım safhasında taahhüt ettikleri sabit Yatırım tutarının %50'sini geçmemek kaydıyla, bir defada kullandıkları azami 10 yıl vadeli ve 10 milyon ABD dolarına kadar olan Yatırım kredilerinin, faiz veya kâr payı giderleri %50 oranında desteklenecektir.

- Bu destekler Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan (DFİF) karşılanacaktır.

- Desteklerden en fazla 5 yıl süresince yararlanılabilecektir.

- Desteklerden yararlanabilme kriterleri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görüşü alınarak Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenecektir.

- Kullanıcılar veya bölge işleticileri aynı faaliyet için diğer destek programlarından faydalanmaları halinde, bu Karar kapsamındaki desteklerden faydalandırılmazlar.

Yasal Dayanak:

Kararnamenin 444/2.nci maddesine göre "kalkınma planı ve programlarına uygun olarak ihracatın teşviki ve döviz gelirlerinin artırılması maksadıyla ihracatın kalkınma planı ve yıllık programlar dairesinde geliştirilmesi ve düzenlenmesi için alınması gerekli tedbirler Cumhurbaşkanınca belirlenir."

Dayanak madde olan Kararname 450.nci madde ise Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğünün görev ve yetkilerini saymaktadır.

Dayanak olan diğer Kanun ise 2976 sayılı Dış Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanundur. Dış ticaretin, ülke ekonomisinin yararına düzenlenmesini sağlamak amacıyla ithalat, ihracat ve diğer dış ticaret işlemleri üzerine vergi ve benzeri yükümlüler dışında ek mali yükümlülükler konulması ve kaldırılması, bu yükümlülüklere ilişkin esasların tespit edilmesi ve oluşan fonların kullanılması bu Kanun hükümlerine göre yürütülür.

Serbest Bölgelerin Avantajları:

Yatırım ve üretimi teşvik etmek, doğrudan yabancı yatırımları ve teknoloji girişini hızlandırmak, uluslararası ticareti geliştirmek amacıyla kurulmuş, ülkenin siyasi sınırları içerisinde olmakla beraber, gümrük sınırları dışında konumlandırılan, vergi, tarife, kota gibi olağan ticaret engellerinin ortadan kaldırıldığı, bürokratik şartların azaltıldığı, sınai ve ticari faaliyetler için geniş teşvik ve avantajların sunulduğu özel ekonomi bölgesidir.

Özet olarak bu bölgeler;

- Ülkenin siyasi sınırları içinde olmakla beraber gümrük bölgesi dışında sayılan,
- Ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı,
- Sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı,
- Fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerlerdir.

Türkiye' de kurulu 19 serbest bölgede; doğrudan 65.000 kişi, dolaylı olarak da 150.000 kişinin üzerinde istihdam sağlanmaktadır.

Serbest bölgelerde hali hazırda yararlanılabilen destekler şunlardır:

- Gümrük vergisi ve aynı tür diğer vergilerden %100 muafiyet.
- İmalat şirketleri için kurumlar vergisinden %100 muafiyet.
- KDV ve özel tüketim vergisinden %100 muafiyet.
- Düzenlenecek evraklara uygulanan damga vergisinden %100 muafiyet.
- Emlak vergisinden %100 muafiyet.
- Tamamı yurt dışına olmak kaydıyla Serbest Bölgelerden verilecek belirli lojistik hizmetlere %100 gelir ve kurumlar vergisi istisnası.
- Çalışan maaşı üzerinden alınan gelir vergisinden %100 muafiyet (serbest bölgelerde ürettiği ürünlerin FOB bedelinin en az %85'ini ihraç eden şirketler için).
- Mallar süre sınırlaması olmaksızın serbest bölgelerde tutulabilmektedir.
- Şirketler, serbest bölgelerden elde edilen kârı hiçbir sınırlama olmaksızın yurt dışına ya da Türkiye'ye serbestçe aktarabilmektedir.
- Mülk alım-satımında tapu harcından muafiyet.

- İnşaat, proje, iskân, izin ve onay süreçlerinde KDV muafiyeti.
- KDV ve diğer vergilerden muaf hazır altyapı.

- **TEYDEP Projelerine Ek Süre:** TÜBİTAK, Korona virüs (COVID-19) salgını nedeniyle alınan tedbirler kapsamında Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı tarafından yürütülen tüm destek programları için mücbir sebep nedeniyle aşağıda belirtilen şartlarda en fazla üç (3) aya kadar ek süre verilmesini uygun bulmuştur.
- Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ) ölçeğindeki kuruluşların başvuru yapabilecekleri **1501-Sanayi Ar-Ge Destek Programı** ve **1507-KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı** 2020 yılı 2. Çağrısı açılıyor.
    - 1 Temmuz 2020 itibariyle başvuru başlayacak ve KOBİ'lerin %75 oranında destekleneceği program kapsamında, çağrılar ile firmaların proje esaslı araştırma-teknoloji geliştirme ve yenilikçilik faaliyetlerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

- **Proje Bazlı Teşvik Kararnamesinde önemli değişiklikler yapılmıştır.**
    - 27 Haziran tarih ve 2681 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla başvuruların elektronik ortamda yapılması (E-TUYS), proje başvuru formatında yapılan değişiklikler ve istenen ilave bazı bilgiler, belli süre ve oranda başlanamayan yatırımların akıbeti, öngörülenden daha az tutarda yatırım yapılması durumunda verilen desteklerin gelir alınması, enerji desteği uygulaması ve sigorta primi işveren hissesi desteğinin başlatılması ve belli oranda Ar-Ge harcaması yapan firmaların ilave kurumlar vergisi indirimine hak kazanması konularında düzenleme ve değişiklikler yapılmıştır.

- **İşlenmiş su ürünlerine ilişkin 2020/17 sayılı Tebliğ yayımlanmıştır.**
    - 2572 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile belirlenen kapsamda su ürünleri yetiştiriciliği yapanlara yönelik olarak işlenmiş su ürünleri desteğine ilişkin usuller düzenlenmiştir.
    - Bu desteklerden Su Ürünleri Bilgi Sistemine kayıtlı yetiştiricilerin iç tüketim amacıyla ürettikleri işlenmiş su ürünleri için yararlanabilecektir.
    - Desteğe tabi türler; Türk somonu, alabalıklar, çipura, levrek, sazan, granyöz (sarıağız) ve tilapyadır.
    - Bir işletme en fazla 100.000 kg için destekten faydalanabilir.
    - Tebliğde çok ayrıntılı bir şekilde, desteklerden yararlanma esasları, müracaat için sunulacak belgeler, Tarım Bakanlığı taşra teşkilatı tarafından yapılacak işlemler, teşviklerden yapılacak %1'lik Merkez Birlik payı kesintisi,

problemlerin çözümünde yetki ve denetim, haksız ödeme durumunda uygulanacak yaptırımlar ve kaynak aktarımı ve ödemelerin haczedilmeyeceği hususları düzenlenmektedir.

Finans & Para

- TCMB Para Politikası Kurulu (Kurul), politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının **yüzde 8,25** düzeyinde sabit tutulmasına karar vermiştir.
- TCMB ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında 2019 yılında yenilenen swap anlaşması çerçevesinde Çin Yuanı fonlaması 18 Haziran 2020 tarihinde yapılmıştır.
    - Bu fonlama sayesinde Türk şirketleri, Çin'den yaptıkları ithalatları CHY cinsinden ödeme yaparak gerçekleştirebileceklerdir.
- TCMB, normalleşme sürecinde nakit akışları nedeniyle kredi talebi artan firma ve bireylerin bu taleplerini karşılamak ve bankalara esneklik sağlamak amacıyla; yıllık kredi büyüme oranı %15'in üzerinde olan bankaların zorunlu karşılık teşviklerinden faydalanabilmeleri için sağlamaları gereken uyarlanmış reel kredi büyüme oranının %15'ten küçük olma koşulunun, yıl sonuna kadar geçici süreyle uygulanmamasına karar vermiştir.
- TCMB avans ve reeskont faiz oranlarını indirmiştir.
    - **TCMB İskonto ve Avans Faiz Oranları:** 13 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazetede yayımlanan Tebliğ ile iskonto faizinde %9, avans işlemlerinde ise %10 olarak yeniden belirlenmiştir.
    - En son 21 Aralık 2019 tarih ve 30985 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan TCMB Tebliğiyle, vadesine en çok 3 ay kalan senetler karşılığında yapılacak reeskont işlemlerinde uygulanacak iskonto faiz oranı yıllık yüzde 12,75, avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranı ise yıllık yüzde 13,75 olarak tespit edilmişti.
    - Reeskont ve avans oranları hakkında daha detaylı bilgi için TCMB web sayfasını ziyaret edebilirsiniz.
    - Bu oranlar aynı zamanda Vergi Usul Kanunu'nda reeskont işlemlerinde kullanılan oranlardır.
    - Alacak ve borç senetlerinin reeskont işlemine tabi tutulmasında, TCMB tarafından kısa vadeli avans işlemleri için belirlenen faiz oranının dikkate alınacağı belirlenmiştir.
    - Ayrıca 2013 tarih ve 64 numaralı VUK Sirkülerine göre, vadeli çekler de reeskont uygulamasından yararlanabilmektedir.

- SPK Önemli Nitelikteki İşlemler Tebliğini güncellemiştir.

    - Önemli Nitelikteki İşlemler ve Ayrılma Tebliğini (II-23.3) yayımlamış ve eski Tebliğ (II-23.1) yürürlükten kaldırılmıştır. Bu Tebliğin ana amacı,
        - a) Ortaklıkların önemli nitelikteki işlemlerini, bu işlemlere ilişkin önemlilik ölçütü de dahil olmak üzere bu nitelikteki işlemlerde bulunulabilmesi veya kararların alınabilmesi için uyulması zorunlu usul ve esasları,
        - b) Ayrılma hakkının kullanılabilmesine ve ayrılma hakkı kullanımı kapsamında satın alınacak payların fiyatının hesaplanmasında adil bedelin belirlenme kıstaslarına ilişkin usul ve esasları,
        - c) Ayrılma hakkına konu payların ortaklık tarafından satın alınmasından önce diğer pay sahiplerine veya yatırımcılara önerilmesine ilişkin usul ve esasları,
        - ç) Ayrılma hakkının doğmadığı haller ile ortaklıklara bu hakkın kullandırılması yükümlülüğünden muafiyet verilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

- 2645 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile **kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçlarının Devlet Malzeme Ofisi (DMO) tarafından** karşılanması kararlaştırılmıştır.

    - 10 Haziran tarihli Resmî Gazetede yayımlanan Kararname ile belirlenen kamu kurum ve kuruluşlarının DMO ana statüsünde sayılan mal ve hizmetlerden, Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenerek ilan edilecek olanların DMO aracılığıyla temin edilmesi zorunlu hale getirilmiştir.

    - DMO'nun 2019 tarihli Ana Statüsüne göre amacı, kamu hukukuna tâbi olan veya kamunun denetimi altında bulunan ya da kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyacı olan mal ve hizmetlerin kamu yararı gözetilerek, **kamu kaynaklarının etkin ve verimli** biçimde kullanılması, savurganlığın önlenmesi, faaliyet alanına giren ihtiyaç konusu malzemenin **standart ve kalitesinin** azami ölçüde sağlanması, şeffaflık, rekabet, hesap verebilirlik prensipleri doğrultusunda iç ve dış piyasadan tedarik edilmesi ve dağıtımı için kamu kurum ve kuruluşları adına **merkezi satın alma işlevini** yürütmek üzere, satın almak veya alıcı kurum ve kuruluşlar ile üretici veya satıcıları buluşturmak suretiyle ihtiyaçlarının teminini sağlamaktır.

- **TCMB Sistemik Veri Girişine haftalık bildirim yükümlülüğü getirilmiştir.**

    - TCMB tarafından yapılan düzenleme içinde çok fazla uygulama, dayanak ve kapsam sorunu barındırsa ve yükümlüler açısından zorluk yaratsa da söz konusu yükümlülerin **her hafta Salı Günü** bu yükümlülüklerini yerine getirmesi gerekmektedir.

    - Sistemik Risk Veri Takip Sistemi (SRVTS); Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi'nin koordinasyonunda, firmaların döviz pozisyonunu etkileyen işlemlerini takip etmek amacıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) bünyesinde oluşturulan bir veri tabanıdır.

- Sistem kapsamındaki yükümlü firmalar, finansal raporlama çerçevesine uygun olarak hazırlanan verileri, veri formunu kullanmak suretiyle üç aylık bilanço dönemlerini takip eden belirli tarihler arasında SRVTS'ye giriş yaparak bildirmektedirler. Girişi yapılan veriler, yetkili bağımsız denetim kuruluşu veya bağımsız denetçi tarafından kontrol edilmekte ve onaylanmaktadır.

- Yurt içinden ve yurt dışından sağlanan yabancı para nakdi krediler ile dövize endeksli kredilerinin toplamı, Döviz Pozisyonunu Etkileyen İşlemlerin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Tarafından İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile belirlenen limitler dâhilinde olan firmalar, tcmbveri.gov.tr adresi üzerinden sistem tanımlamalarını ve giriş işlemlerini gerçekleştirmektedir.

- Yönetmeliğin 5nci maddesine göre limit 15 milyon USD olarak belirlenmiştir. Ayrıca Yönetmelikte 3 aylık raporlama, 60 gün içinde bir denetçi ile denetim sözleşmesi yapma, yükümlülüğün kapsamı ve bildirimin şekli, TCBM tarafından yapılacak olan doğruluk denetimi, sistemin işleyişi, söz konusu bilgilerin korunması ve uymayanlara yönelik yaptırımlar düzenlenmiştir.

- Form, sıkça sorulan sorular, ilgili mevzuat ve tüm detaylara https://www.tcmbveri.gov.tr/ sayfasından ulaşılabilmekte olup 15 milyon USD ve üzeri kredisi olan firmaların bu düzenlemeyi hassasiyetle takip etmelerini tavsiye ederiz.

- **Türkiye Ödeme ve Elektronik Para Kuruluşları Birliği Statüsü yayımlanmıştır.**
  - 2678 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla kurulan Birliğin Bankalar Birliğinde olduğu gibi, Birliğin organları, görev ve yetkileri, çalışma usul ve esasları belirlenmiştir.
  - Birlik yasal olarak 6493 sayılı Yasa ile kurulmuş olup Birlikle ilgili banka Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıdır. (TCMB)
  - Birliğin merkezi İstanbul'da olup Genel Kurul, Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Disiplin Komitesi organlarına sahiptir.
  - Yönetim Kurulu Başkanı aynı zamanda Birliğin de başkanıdır.
  - Birliğin hesap dönemi takvim yılı olup, gelir kaynakları olarak giriş ücreti ve aidatlar, masraf iştirak payları, bir önceki yıldan devreden gelir fazlaları, her türlü bağışlar, yayın, eğitim, kurs ve seminer gelirleri ile sair gelirlerden oluşur.
  - Birliğin hesap ve kayıt düzeni bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenir.
  - Finansal teknoloji (fin-tech) ve ödeme sistemlerinin artan önemine paralel olarak yakın zamanda bu Birliğin çok önemli bir noktada olacağını öngörüyoruz.

- **Tek Hazine Hesabı Sisteminin kapsamı genişletilmiştir.**

    - 2018 tarihli 17 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulmuş olan Karar ile kapsam dışı olan Spor Toto vb. bazı kurumlar da bu kapsama dahil edilmiştir.

    - Buna göre genel bütçe kapsamındaki kamu idareleriyle bazı fonlar ve bunların döner sermayelerinin mali kaynakları, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yönetilen Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamında değerlendirilmektedir. Temel amaç, kamu finans kaynaklarının daha **etkin, ekonomik ve verimli** bir şekilde kullanılabilmesidir.

    - Sistemin işleyişine ilişkin detaylı bilgilere bu konunun duayeni eski Hazine Müsteşarı sayın Mahfi Eğilmez'in web sayfasından ulaşabilirsiniz.

- **TCMB** 21 Mayıs 2020 tarihinde gerçekleştirdiği Para Politikası Kurulu toplantısına dair notları 01.06.2020 tarihinde yayımlamıştır. Söz konusu özete göre:

    - Yıllık enflasyon Nisan ayındaki azalık sonucu **%10,94'e** gerilemiştir.
    - Gıda ve alkolsüz içecekler yıllık enflasyonu Nisan ayında 1,23 puan artarak yüzde **11,28'e** ulaşmıştır.
    - Enerji fiyatları Nisan ayında yüzde 4,99 oranında düşmüş, grup yıllık enflasyonu 6,51 puan azalarak yüzde **3,30'a** gerilemiştir.

    - İktisadi faaliyetteki yavaşlama Nisan ayında belirginleşmiş ve sektörler geneline yayılmıştır.

- Konkordato işlemlerine ilişkin giderlerde uygulanan Avans Tarifesi güncellenmiştir.
    - 2019 tarihli Tarife yürürlükten kaldırılarak, konkordato taleplerinde önceden yatırılması gereken avans tür ve tutarları ile daha sonra ikmaline ve iadesine ilişkin usuller belirlenmiştir.

- **Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun** 29.05.2020 tarih ve 9040 sayılı kararı ile;

    - 2019 yılı itibarıyla zamanaşımına uğrayan mevduat, **emanet ve alacağı bulunan** hak sahipleri veya mirasçıları için Mevduat ve Katılım Fonunun Kabulüne, Çekilmesine ve Zamanaşımına Uğrayan Mevduat, Katılım Fonu, Emanet ve Alacaklara İlişkin **15.06.2020** olan **son başvuru tarihinin**, **15.09.2020** olarak uygulanmasına,

    - Hak sahibi veya mirasçıları tarafından aranmayan 2019 yılına ilişkin tutarların faiz ve kâr payları ile birlikte **30.09.2020 tarihine kadar** Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun (Fon) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasındaki veya Fon Kurulu tarafından belirlenecek bankalar nezdindeki hesaplarına **devredilebilmesine karar verilmiştir**.

Ertelemeler ve Kolaylaştırıcı Mevzuat

Covid-19 kapsamında yükümlülük ve ödevlerle ilgili kolaylaştırıcı ve düzenleyici önlemler aşağıda özetlenmiştir:

- Kişisel Verileri Koruma Kurumu tarafından yayınlanan 23.06.2020 tarihli ve 2020/482 sayılı Karar ile yükümlülükler bir kez daha ertelenmiştir.
    - Yıllık çalışan sayısı 50'den fazla veya yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den büyük olan gerçek ve tüzel kişi veri sorumluları ile yurtdışında yerleşik gerçek ve tüzel kişi veri sorumlularının Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğünü yerine getirmeleri için belirlenen sürenin 30.09.2020 tarihine kadar uzatılmasına karar verilmiştir.
    - Aynı kararla; Çalışan sayısı 50'den az ve yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon TL'den küçük olup ana faaliyet konusu özel nitelikli kişisel veri işleme olan gerçek veya tüzel kişi sorumlularına sicile kayıt ve bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeleri için verilen sürenin 31.03.2021 tarihine ve kamu kurum ve kuruluşları için 31.03.2021 tarihine kadar uzatılması kararlaştırılmıştır.
    - Böylece, gerçek ve tüzel kişi veri sorumlularının, geçtiğimiz yıl yayınlanan karara göre 30 Haziran 2020 olarak belirlenen VERBİS kayıtlarını yapmaları için biraz daha süre tanınmış oldu.
- Otopark Yönetmeliğinde değişiklik yapılarak uyum süresi 30 Haziran 2020 yerine 31 Aralık 2020 olarak yıl sonuna kadar uzatılmıştır.
    - Yönetmelik, esas olarak yapı ruhsatı düzenlenecek binalarda araçların yol açtığı parklanma ve trafik sorunlarının çözümü için otopark yapılmasını gerektiren bina ve tesislerde otopark ihtiyacının miktar, ölçü ve diğer şartlarının belirlenmesine yöneliktir.
    - Yapılan değişiklikle bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce veya sonra yapılan yapı ruhsatı başvuruları; talep edilmesi halinde 31/12/2020 tarihine kadar bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önceki Yönetmeliğe göre sonuçlandırılacaktır.
- Elektrik ve Doğalgaz Tüketim Bedellerinin Ertelenmesi ve gecikme tutarlarının Devlet tarafından karşılanmasına ilişkin açıklayıcı Yönetmelik yayımlanmıştır.
    - Yönetmelik 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.
    - Umumi Afet Kanunu Ek madde 13 kapsamında en fazla 1 yıla kadar yapılabilecek erteleme nedeniyle, ilgili dönemlere ait gecikme zammı tutarını aşmamak üzere gecikmeden kaynaklanan maliyetler Enerji Bakanlığı tarafından ödenecektir.
    - Söz konusu düzenleme 25/3/2020-7226/2 md ile mevzuata giren bir Covid-19 önlem uygulamasıdır.

- Muhtasar ve hizmet prim beyannamesi Temmuz 2020'de yürürlüğe girecek olup herhangi bir erteleme olmamıştır. Uygulama hali hazırda 4+3 toplam 7 ilde devam etmektedir. Tekrar bir erteleme yapılmazsa tüm ülke için uygulama 1 Temmuz 2020 tarihi itibariyle başlayacaktır.

- E-irsaliye uygulaması şartları sağlayan mükellefler için Temmuz 2020'de yürürlüğe girecektir. e-Fatura uygulamasına kayıtlı olan ve 2018 yılı veya müteakip hesap dönemleri brüt satış hasılatı 25 Milyon TL ve üzeri olan mükellefler 01/07/2020 Tarihinden itibaren e-İrsaliye kullanacaklardır.

- Erteleme gelmezse, az tehlikeli sınıfta yer alıp 50'den az çalışanı olan işyerlerinde İSG uzmanı ve işyeri hekimi zorunluluğu Temmuz 2020'de yürürlüğe girecektir.

- **Devlet Katkılı Çeyiz Hesabına ilişkin ödeme kolaylığı sağlanmıştır.** Daha önce de aynı şekilde devlet katkılı konut hesabı ödemelerinde kolaylık sağlanmıştı.
    - Yapılan Yönetmelik değişikliği ile, 30 Eylül 2020 tarihine kadar, düzenli ödeme yapamama imkânı, aylık ödeme planını seçen katılımcılar için bir dönem içerisinde en fazla 6 defa, üç aylık ödeme planının seçen katılımcılar için bir dönem içerisinden en fazla 2 defa uygulanır.
    - 2015/8302 sayılı söz konusu ana Yönetmelik ile Türk Vatandaşları için Çeyiz hesabı bankaların yurtiçi şubelerinde Türk Lirası cinsinden mevduat hesabı veya katılım fonu olarak açılabilir. Çeyiz hesabı ortak hesap olarak açılamaz. Katılımcı, çeyiz hesabının açılış tarihinde, bir defaya mahsus olmak üzere, hesabına belirtilen üst sınırı aşan bir tutar yatırabilir.
    - Çeyiz hesabına Devlet katkı olarak birikim süresine göre artan oranlı bir şekilde, %10, %15 veya %20 katkı yapmaktadır.

- **Kırsal Kalkınma Desteklerinde süreler uzatılmıştır.**
    - Yatırım projelerinin fiziki olarak tamamlanma son tarihi daha önce 28 Mayıs 2020 tarihine uzatılmışken bu değişiklikle son tarih 28/8/2020 olmuştur. Bu tarih itibarıyla fiziki olarak tamamlanamayan projeler, yatırımcıların talebi ve il müdürlüğünün uygun görmesi halinde kendi kaynakları ile doksan günü aşmamak üzere verilecek süre içinde fiziki gerçekleşmesi tamamlanır.
    - 28/8/2020 tarihinde veya ek süre sonunda fiziki gerçekleşmeleri tamamlanmış olan ancak yasal izinlerini alamamış yatırımlar için ise yatırımcının başvurması halinde doksan günü aşmamak üzere yasal izinleri alabilmesi için süre verilir.
    - Bu düzenleme normalde **kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi**, tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayi entegrasyonunun sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi, **tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi**, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, kırsal ekonomik altyapının güçlendirilmesi, tarımsal faaliyetler için geliştirilen yeni teknolojilerin üreticiler tarafından

kullanımının yaygınlaştırılması, yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin artırılması ve kırsal toplumda yerel kalkınma kapasitesinin oluşturulmasına katkı sağlamak için yeni teknoloji içeren yatırımların desteklenmesine yöneliktir.

Dış Ticaret & Gümrük

- Çok sayıda ürüne tekrar bir ilave gümrük vergisi getirilmiştir.
    - 28.06.2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 2682 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile; bebek emziklerinden, kord bezine, mücevherci/kuyumcu eşyasından, davlumbazlara kadar 400'den fazla eşyaya %2 ila %20 arasında değişen oranlarda ilave gümrük vergisi getirilmiştir.
    - Karar'da dönemler bazında uygulanacak ilave gümrük vergisi oranlarını gösterir Ek-1 ve Ek-2 olmak üzere iki farklı tablo yer almaktadır.
        - 28.06.2020–30.09.2020 tarihleri arasında Ek-2 tabloda belirtilen oranlar,
        - 01.10.2020 tarihinden itibaren ise Ek-1 tabloda belirtilen oranlar, geçerli olacaktır.
    - Dönemler itibariyle bazı ürünlerin vergi oranlarında herhangi bir değişiklik olmamakla birlikte, genel olarak Ek-1 tablo ile belirlenen ilave gümrük vergisi oranlarının Ek-2 tablo ile belirlenen ilave gümrük vergisi oranlarına göre daha düşük belirlendikleri görülmekte olup, vergi yükünün 01.10.2020 tarihinden itibaren bir miktar azaltılacağı anlaşılmaktadır.
    - Başlamış işlem ve yoldaki eşya konusu ise özel olarak düzenlenmiştir.
        - 28.06.2020 tarihinden önce Türkiye'ye sevk edilmek üzere bir taşıma belgesi düzenlenerek yüklemesi yapılmış olan eşyanın, 28.06.2020 tarihinden itibaren 15 gün içinde ithalatına ilişkin gümrük beyannamesinin tescili halinde, Karar eki 1 sayılı listede belirtilen oranlar uygulanacaktır.
        - Önemli Not :Karar'da yoldaki eşyalara ilişkin bir geçici madde bulunsa da, söz konusu düzenleme daha önceki benzer Kararların aksine, getirilen vergiden mutlak bir muafiyet sağlamamaktadır. Yoldaki eşyaya ilişkin ithalat beyannamesinin 15 gün içinde tescili halinde nispeten daha düşük oranlar üzerinden İGV tahsilatı yapılacaktır. (Ek-1 Listede belirtilen oranlar üzerinden)
        - Bu haliyle mevcut düzenlemenin son dönemdeki İGV Kararları ile benzerlik gösterdiği söylenebilir.
- Daha önce ilave gümrük vergisi getirilen "tekstil, konfeksiyon, deri ve ayakkabı ve benzeri ürünlere ait ilave gümrük vergilerinin belirlendiği tabloda değişiklik yapılmıştır.

- 30 Haziran tarihli Resmî Gazetede yürürlüğe giren bu uygulama yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. (29 Haziran tarih ve 2705 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı)

- **İhracı yasak ve ihracı kayda bağlı mallar** ve ön izne bağlı mallarla ilgili Tebliğde değişiklik yapılarak İhracat Genel Müdürlüğüne yeni yetkiler verilmiştir.

  - 2020/11 no.lu İhracat Tebliği ile İhracat Genel Müdürlüğüne bu Tebliğin uygulanmasıyla ilgili olarak muafiyet ve gerekli istisnalar tanımlama, talimatlar verme, özel ve zorunlu durumları inceleyip sonuçlandırma konusunda izinler vermeye yetki verilmiştir.

    - Örnek olarak, tütün tohumu ve fidesi, hint keneviri, ceviz, dut ve kiraz gibi ağaçların kütüğü, zeytin, asma ve incir fidanları ihracı yasak ürünlerdendir.

    - Afyon ve haşhaş kellesi, Ankara Tiftik keçisi, yarış atları, veteriner ilaçları, şeker ve orman ağacı tohumları izne kayda bağlı olarak ihraç edilebilmektedir.

    - Bu kapsamda en son yapılan değişiklikle (2020/8 İhracat Tebliği) ihracı yasak ve ön izne bağlı mallar listesinin 33-40 no.lu satırları yürürlükten kaldırılmıştı. Mart 2020'de bu listeye iki ayrı ürün grubu eklenmişti. 26 Mart 2020 tarihinde ihracı yasak ve öz izne bağlı mallar listesine eklenen ventilatör, yoğun bakım üniteleri, entübasyon tüpleri gibi ürünler bu liste kapsamından çıkarılmıştır.

    - Ayrıca 2020/9 sayılı İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğin 35-38 no.lu satırları yürürlükten kaldırılmıştı.

      - 35- Etil Alkol 36- Kolonya 37- Dezenfektan 38- Hidrojen Peroksit

      - Bu satırlarda yer alan ürünler 2020/5 numaralı Tebliğ ile (18 Mart 2020 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanan) kayda alınmıştı.

      - Uygulama olarak İhracı Kayda Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ kapsamındaki malların ihracından önce gümrük beyannamelerinin İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğince kayda alınması gerekmektedir.

- **"Gümrük Genel Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ"** 18 Haziran 2020 tarihli Resmi Gazete ile yayımlanmıştır.

  - İlgili tebliğin 9.maddesi 7. Fıkrasında yapılan değişiklik ile kara yolu ile hızlı kargo taşımacılığına konu eşyanın gümrük işlemlerinin gerçekleşeceği gümrük müdürlüklerine aşağıdaki müdürlükler eklenmiştir;

    - Uludağ Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü bağlantısı Yalova Gümrük Müdürlüğü

    - Orta Anadolu Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü bağlantısı Esenboğa Gümrük Müdürlüğü

- Doğu Karadeniz Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü bağlantısı Trabzon Gümrük Müdürlüğü
- GAP Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü bağlantısı Gaziantep Gümrük Müdürlüğü

- **"Gümrük Genel Tebliği'nde (Transit Rejimi) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ"** 18 Haziran 2020 tarihli Resmi Gazete ile yayımlanmıştır.
  - Tebliğe 11 inci maddeden sonra gelmek üzere **"İzinli gönderici yetkisine sahip firmalara kapsamlı teminatta indirim hakkı"** başlıklı madde eklenmiştir.

<u>Diğer Mevzuat</u>

- İŞKUR'un 26.06.2020 tarihli İşsizlik ve Kısa Çalışma Ödemeleri erkene alınarak 29 Haziran'da başlayacaktır. İŞKUR'un 26.06.2020 tarihinde yaptığı duyuru ile işsizlik ve kısa çalışma ödemelerini erkene alarak, 29 Haziran'dan itibaren T.C. Kimlik Numaralarının son hanesine göre vatandaşlarımızın banka hesaplarına yatırılacağını bildirmiştir.

  Buna göre T.C. Kimlik Numaralarının son hanesi;

  0 olanlara 29 Haziran'da,
  2 olanlara 30 Haziran'da,
  4 olanlara 1 Temmuz'da,
  6 olanlara 2 Temmuz'da,
  8 olanlara ise 3 Temmuz'da ödemeleri yapılacaktır.

- 30 Haziran 2020 tarihinde yayımlanan 31171 Sayılı Resmi Gazete ile Kısa Çalışma Ödeneği, Nakdi Ücret Desteği ve Fesih Yasağı bir ay süre ile uzatılmıştır.

- Rekabet Kanunu'nda önemli değişiklikler öngören Yasa Teklifi TBMM Genel Kurulda görüşülmüş ve ardından 7246 sayılı Yasa olarak 24 Haziran 2020 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
  - Rekabet Hukukuna ilişkin olarak 23 yıllık uygulama zarfında edinilen deneyim, bilgi birikimi ve gelişmeler, 4054 sayılı Kanunun bazı hükümlerinin değiştirilmesi ihtiyacını doğurmuştur. Ayrıca mehaz Avrupa Birliği rekabet hukukunda da önemli gelişmeler yaşanmıştır. Değişikliğin gerekçesine göre hem rekabet hukukunda çağdaş düzeyin yakalanması, hem de Rekabet Kurumunun piyasaların ihtiyacını daha iyi karşılayabileceği gerekli yapıya ve vasıtalara kavuşturularak daha aktif ve dinamik hale getirilmesi amacıyla bu Yasa hazırlanmıştır.
  - Kanun sırasında en çok tartışılan konu ise yapısal tedbirler olmuştur. 4054 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle, Rekabet Kurulunun nihai kararlarında yapısal tedbirler getirebileceği hususu açıkça belirtilmek suretiyle, rekabet ihlalleriyle etkili mücadele bakımından Kurulun

sahip olduğu araçlara önemli bir ilave yapılmaktadır. Bununla birlikte yapısal tedbirlerin, ancak daha önce getirilen davranışsal tedbirlerin sonuç vermediği hallerde başvurulabilecek istisnai bir yetki tanıdığı hüküm altına alınmak suretiyle teşebbüslere hukuki güvence de tanınmaktadır.

- Muafiyet rejiminin hukuki belirliliğinin arttırılması ve "kendi kendine değerlendirme" yönteminin netleştirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca birleşme ve devralma işlemlerinin incelenmesine ilişkin olarak yapılan düzenlemeyle, Avrupa Birliği mevzuatıyla da uyumlu olan etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması testine geçilerek, birleşme ve devralma işlemlerinin ortaya çıkaracağı tek taraflı etkilerin ve iş birliği etkilerinin daha sağlıklı değerlendirilebilmesi mümkün kılınmaktadır.

- Rekabet ihlallerine ilişkin delillerin elde edilmesinde en önemli yetkilerden olan yerinde inceleme yetkisinin kapsamı daha da netleştirilmektedir.

- Avrupa Birliği mevzuatındaki rekabeti kayda değer ölçüde sınırlamayan (de minimis) uygulamasında yapılan düzenlemeyle, pazar payı ve ciro gibi kıstaslar göz önüne alınarak belirlenecek eşiklerin aşılmadığı anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararlarının soruşturma konusu yapılmaması mümkün kılınmaktadır.

- Ayrıca Kanunda taahhüt ve uzlaşma müesseseleri de tanımlanmakta ve idari işleyişe ilişkin bazı düzenlemelere de yer verilmektedir.

- Uluslararası ticaret, teoride her ülkenin kendi kıt kaynaklarını en verimli şekilde değerlendirip ulusların mukayeseli üstünlüklerine dayalı olarak üretim & satış yapmalarını ve uzmanlaşmalarını gerektirmektedir. Uluslararası kapitalizm ve ekonominin temel önermesi olan bu düzen Covid-19 süresince ciddi biçimde sarsıntıya uğramış ve çoğu ülke yaşamsal reflekslerle dışa kapanmıştır.

- **Suç Mağdurlarının Desteklenmesi Düzenlemesi:** 9 Haziran tarih ve 63 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile suç mağdurlarının desteklenmesine ve sağlanacak hizmet ve yardımlara ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

  - Kırılgan grup ve mağdurlara yönelik olarak verilecek destekler, uygulanacak yardımlara dair temel ilke ve düzenlemeler, verilecek rehberlik hizmetleri, kamu kurumlarının desteklerinden öncelikli yararlandırma ve bu hizmetleri sunmak üzere ihdas edilen kadrolar ile yeni kurulan Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Daire Başkanlığı ile ilgili usul ve esaslar belirlenmiştir.

- **Devlet Teşkilatında Değişiklikler:** Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile **Çevre ve Şehircilik ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlıklarının** teşkilatına ilişkin bazı yönetsel değişiklikler yapılmıştır.

  - 9 Haziran tarih ve 64 numaralı Kararname ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü ihdas edilmiş, milli emlak denetmenleri ile daha önce milli emlak kontrolörü olan uzmanların Çevre ve Şehircilik Bakanlığında müfettiş olarak atanmaları konusunda düzenlemeler yapılmıştır.

- Ayrıca Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı olan Yüksek Fen Kurulu Başkanlığına "yapım işlerinde kullanılacak yerli malzemeleri ve üreticilerini destekleyici tedbirleri alma" görevi verilmiştir.

- Yüksek Fen Kurulunun 17 üyesinden bir tanesinin hukukçu olması zorunluğu getirilmiştir. Ayrıca Yüksek Fen Kurulunun çalışma usul ve esaslarını düzenleyen bir mevzuat yayımlanmıştır.

- **Özel Üniversitelerde Özet Teminat Hesabı:** Öğrencilerin bazı hallerde hak kaybını önlemek amacıyla özel bir Teminat Hesabı düzenlemesine yönelik Yönetmelik hazırlanmıştır.

  - Bu Yönetmelik Vakıf yükseköğretim kurumlarının, faaliyet izinlerinin geçici olarak durdurulması veya kaldırılması halinde öğrencilerinin eğitimlerinin tamamlatılması amacıyla her yıl, öğrenci gelirlerinin toplamından %2 oranında kesilecek kaynağın bir kamu mevduat veya katılım bankasında açılacak hesaba aktarılması suretiyle işletilmesi, izlenmesi ve denetimi ile ilgili hususları belirlemektedir.

  - Söz konusu %2'lik tutar teminat olarak idare edilen bir hesap olup bu nedenle gider olarak değerlendirilmesi mümkün değildir.

  - Teminata aktarım, cari yıldaki öğrenci sayısı * eğitim ücreti tutarına ulaşıncaya kadar devam eder.

  - Teminat hesapları her yıl Eylül ayı sonuna kadar incelenir, denetlenir ve sonuçları teminat hesabı izleme raporu ile sunulur.

  - Teminat hesabı amaca uygun olarak nemalandırılarak yüksek öğretim kurumunun mütevelli heyeti tarafından idare edilir.

  - Teminat hesapları hem Hazine ve Maliye Bakanlığı ve hem de Yükseköğretim Kurulu tarafından ayrı ayrı izlenir.

Yasal Dayanak

Yüksek Öğretim Kanunu Ek Madde 42 – (Ek:15/4/2020-7243/17 md.) Vakıf yükseköğretim kurumları, her yıl, öğrenci gelirleri toplamının %2'sini bir kamu bankasında kendi adına açılan vadeli bir hesaba söz konusu vakıf yükseköğretim kurumunun faaliyet izninin geçici olarak durdurulması veya kaldırılması halinde öğrencilerinin eğitimlerinin tamamlatılması amacıyla teminat kaynağı olarak aktarır. Düzenli olarak aktarılacak ödemelerin toplamı, ilgili vakıf yükseköğretim kurumunda kayıtlı tüm öğrencilerin mezun olabilmeleri için gerekli eğitim ücretine ulaştığında aktarım durdurulur. Bu hesap, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulu tarafından izlenir ve ilgili vakıf yükseköğretim kurumunun faaliyet izninin geçici olarak durdurulması veya kaldırılması halinde hesapta biriken tutar, öğrencilerin eğitimlerinin tamamlatılması dışındaki başkaca amaçlar için kullanılamaz. Faaliyet izni geçici olarak durdurulan veya kaldırılan vakıf yükseköğretim kurumları ve alacaklılar, söz konusu hesapta biriken kaynak üzerinde hiçbir hak talep edemez. Teminat kaynağı olarak yatırılan bu hesabın işleyişine dair usul ve esaslar ile uygulaması, izlenmesi ve diğer hususları Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

- **Salgın Nedeniyle Sınıf Geçme, Uzaktan Eğitim ve Telafi:** Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliğinde çok önemli bir değişiklik yapılmış ve salgın gibi olağanüstü durumlarda okullara ara verme, sınıf geçme ve buna ilişkin öğrencilerinin başarı durumlarının değerlendirilmesine ilişkin düzenleme yapılmıştır.

    - 11 Haziran 2020 tarihli Resmî Gazetede yayımlanmış olan Yönetmelik değişikliği ile uzaktan eğitim yapılması, uzaktan eğitimde puanla değerlendirme yapılmaması, telafi eğitimlerinin planlanması ve üst sınıfa geçme konusunda değişiklikler yapılmıştır.

    - Buna göre sınıf tekrarı yaptırılacaklar hariç olmak üzere tüm öğrenciler bir üst sınıfa geçmiş sayılacaklardır.

- 2656 sayılı Cumhurbaşkanı kararı ile **"Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik"** 17 Haziran 2020 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 18/06/2020 Tarihli ve 9401 Sayılı Kararı ile tedarik edilen birim enerji miktarı başına öngörülen YEKDEM maliyetinin Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İlişkin Yönetmeliğin 14. maddesi kapsamında, 2020 yılı haziran ayı için 134,36 TL/MWh olarak revize edilmiş, ilgili karar 19 Haziran 2020 tarihli Resmi Gazete ile yayımlanmıştır.

- **04.06.2020** tarihinde gerçekleştirilen Kamu Gözetim Kurulu toplantısında alınan karara göre;

    - Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarıyla tam uyumu sağlama için: Muhasebe Standartları Kurulu tarafından **"COVID 19'la İlgili Olarak Tanınan Kira İmtiyazları-TFRS 16'ya İlişkin Değişiklikler"** yayımlanmıştır.

Bu bültende geçen herhangi bir konuyla ilgili sorularınız için danışmanlarımıza ulaşabilirsiniz.

Saygılarımızla,

İlker Ersoy & Bulut Bellet & Bahar Uçar & Gülten Çevik

Tax & International Advisory | *Taxia & Taxademy*
Mecidiyeköy Mahallesi Şehit Ahmet Sok. Ada Residence No: 6-10/51, Kat: 3
34381 Şişli İstanbul Tel: +90 212 211 11 10